

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Series Episcoporum Archiepiscoporum Et Electorum
Moguntinorum, Trevirensium Et Coloniensium**

Kolb, Gregor

Rottwilae, 1725

VD18 12054054

Series Archiepiscoporum, Primatum Et Electorum Trevirensium. Periodus
III.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64326](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64326)

tificis, singulari reverentia est profecutus. Cæterùm Abbatia S. Mathiæ peculiari decore exulta, & Abbatia alterâ, nimirum Trajectensi per Ottonem III. Imperatorem receptâ, an. 993. Sedis 18. tumulo est illatus, postquam annis prioribus in Ingelhemienfi Synodo Præses sedit, atque de inventione S. Celsi præclare dixit: aliàs verò, cùm ingens solis æstus, & terræ siccitas Treviros afflixisset, partim precibus, partim jejuniis, partim aliis consuetis in Ecclesia Romana exercitiis Superos placare studuit. De Egberto scripsit Theodoricus Historicus hunc in modum: *Egbertus militum ambitionem refrenare non timuit. Comprovincialisum tyrannidem æquus arbitror auctoritate sua repressit, & omnia, quæ monasteriis erant hostili invasione subtracta, rursus potestativa undique recuperavit, & monasteriorum Patribus, magnâ vigilantia consignans restituit.* Crucifixi Christi imago Egberto inter vivos solatium, dum post mortem eiusdem religiosè servatur Egmundæ in Hollandia, plures ægri sanitatem receperunt, testimonio posteris relicto, Divinum Numen Egberti merita orbi patefacere iis miraculis statuisse.

SERIES

ARCHIEPISCOPORVM, PRIMATVM
ET ELECTORVM TREVIRENSIUM,

PERIODUS III.

LXXII. LVDOLPHVS. XLVI. ARCH.

I. ELECTOR.

LAndolphum dixerunt alii ex Cœnobio Goslariensi delectum, natum in Saxonia ex illustri familia, ibidem educatum, & præclaris moribus literisque instructum, dignissimum inde, qui Goslariensi Ecclesiæ per annos 26, Præpositus præluceret, &

demum annis ferè quindecim Archipræsul simulque Imperii Elector crearetur. Confirmatus in præcelso munere à Clericorum moribus emendandis exordium ducendum ratus, D. Wolfgangi vestigiis insistere, in unam eamque communem omnibus domum Canonicos cogere in curis numeravit supremis. Quare cùm verbis proficeret minùs, exemplo invitos traxit, haud respuens communem domum & mensam. Æquo nihilominus indulgentiorem fuisse ferunt in Adalberonem D. Cunegundis Augustæ fratrem, in æde D. Paulini Præfulem, quòd hic gratiâ Cæsaris Henrici, & multorum potenti amicitia valeret. Inter beatissimas fortes Ludolphi venit Electoratus Imperii à Gregorio V. Pont. & Ottone III. hæredibus destituto Imperatore, ob gravissimas causas institutus. Locum inter septem Viros non uno duntaxat ex capite secundum impetravit Archipræsul Trevirensis, à tanto tempore, nimirum an. 996. circiter usque ad hunc nostrum annum 1725. Ecclesiæ & Imperii decus, & membrum constantissimum, florentissimum. Anno vitæ ultimo, qui fuit Christi 1008. suo etiam suffragio post Romanum Pontificem in Concilio Francofurtensi subscripsit institutioni Episcopatus Bambergensis novissimæ.

S E C U L U M X I.

LXXIII MEGINGAUVVS. XLVII. ARCH.

II. ELECTOR.

Adalbero D. Cunegundis frater, ad S. Paulinum Treviris Præpositus, ut vocamus, indulgentiâ Ludolphi, & affinitatis vinculo, quo Henrico Cæsari iungebatur, identidem audacior, S. Martini Abbatiam veriùs injuriâ, quàm jure venidcavit sibi, pari fermè injuriâ templo D. Symphoriani illatâ. Denique Ludolpho Electore vitâ functo, ad multos simul, velut in fasciculum collectos flores, hoc est, publicos ho-

nores

nones desiderium avidissimum prodidit, suimet sanè proditor perinde factus justissimè. Henricus namque Imperator rei probè conscius, tametsi Ecclesiæ suæ jura integra relinqueret, totus tamen in eo fuit, ut Canonici Electores Megingaudum ex multis meritis laudatissimum Moguntia Præpositum Archipræsulem, & Electorem Treviris præficerent, quod ritè factum multis detestatus est modis Adalbero in malo pertinax Princeps; quod ipsum dein testata est Ecclesia & Imperium; postquam nempe Adalberonis instinctu plures in Imperio Viri Principes adversus Cæsarem arma induere non sunt veriti, damno Trevirensium maximo: donec denique anno sæculi XI. duodecimo Adalbero pœnitentiâ ductus sapuit, & cuique suum reddidit: Megingaudus verò naturæ debitum solvit Confluentia an. 1016. Sedit an. 8.

LXXIV. POPPO. XLVIII. ARCH.

III. ELECTOR.

Poppo Leopoldi cognomento Illustris Austria Marchionis filius, à D. Henrico Cæsare commendatus, & ab iisdem Archipræsul electus, non minùs Trevirensium Elector, quàm Bambergensem Ecclesiam, cuius antea Præpositus, suis virtutibus illustravit. Dum Romam ex Germania abiit, pro more pallium petiturus à Pontifice, interea & Adalbertus Dux, & Adalbero ad vomitum rediens, unà cum prædonum caterva Treviros infestavit. Verùm armis, & stratagemate victus, & captus uterque, Popponi dedit manus. Reddita proinde castella, templa, & Sarburgum ab Adalberone conditum. Accepta datâque pace Ecclesiasticorum virorum sceminarumque mores sedulò examinati, ad justissimam iram provocârunt Popponem, quem nomine, non re Virgines claustris minùs bene custoditæ, philtro etiam ad libidinem provocare non sunt veritæ: unde atro calculo notata est ipsis illa dies. Interea Imperator Henricus laudata in omnibus insigni Popponis industriâ maximè beneficium se exhibuit

buit Trevirensi Ecclesiæ, Confluentias eiusdem potestati penitus subiiciens. Annis decem eò usque Treviris præfuit Archipræsul, cum ardentissimo incensus desiderio videndi Palæstinam, petita & impetrata à Summo Pontifice proficiscendi copiâ abiit, Archiepiscopatûs & Electoratûs curâ interea Suffraganeis, in primis verò Theodorico Metensi Episcopo commissâ. Ex Syria cum fociis redux ingenti gaudio receptus est à Trevirensibus, à quibus tamen plurimum discrepabant è D. Maximini monasterio Monachi nonnulli, qui veneno tollere è medio tantum Antistitem meditabantur, eventu rerum non nisi ipsis tristissimo: nemo enim è conscia scelerum turbâ alterum vitæ annum superavit. Servatus itaque à Superis Ecclesiæ Elector Sanctus, Sanctorum honores modis omnibus promovit, quorum numero annitente Poppone Simeon in Palæstinam nupèr itineris socius à Benedicto XI. est relatus. Divorum honori junxit præclare pauperum curam singularem, quæ adeò cordi fuit, ut cum aliquando Archipræsuli liberalissimo præter equum nihil superesset, eundem famelicis in cibos distribuendum concesserit. Annis 31. Ecclesiam & Imperium Poppo suis verbis & factis illustrissimis exornavit: unde inter summorum juxta ac infimorum pias lacrymas an. 1047. sepultus est in æde, quam Magnæ Virginis honoribus ædificârat & consecraverat.

LXXV. EBERHARDVS. XLIX. ARCH.

IV. ELECTOR.

Eberhardus Hezilonis Palatini Comitis filius, Popponi mortuo successit, ab Henrico III. Imperatore propositus, ab Electoribus Clericis electus. Anno ab electione hac altero Bruno Tullensium Episcopus eligitur Pontifex Leo IX. dictus, quem Præsulem sanctissimum dum comitatur Eberhardus, præter Primatus sui, & privilegiorum confirmationem, mitrâ & pallio

pallio Romæ exornatus, adiit possessionem quatuor Coronatorum dictam. In Rhemensis dein Synodo Pontifici sedit à sinistris proximus, Widoni Rhemensium Archiepiscopo tanquam loci Domino, concessâ dexterâ. Qui, dum alii de Simonia crimine rei sunt inventi atque condemnati, inter suspectos est numeratus. Eberhardus etiam in Moguntina Synodo præsens cum D. Leone Simoniacos condemnavit. Italiam petente Pontifice ad inquirendas D. Mathiæ Reliquias, quas Româ Treviros translatas esse acceperat, se totum convertit Archipræsul, ubi favente DEO evenit, ut Presbyteri cuiusdam investigantis ex sacrorum ossium contactu manus oleo constanter stillaret, quo indicio D. Apostoli corpus est monstratum. Dum Sacra hunc in modum curavit, Electori huic cum Conrado Comite Lüzelburgico lis intercessit gravissima. Atque hic dum per insidias Eberhardum captum pertinaciter retinet, latâ Romæ sententiâ proscriptus, sed & mox facti poenitens ab Eberhardo veniam impetravit, atque à Pontifice imperatum sibi iter in Palæstinam aggressus est, ibidem sanctè mortuus. Interea dum Hebræorum aut conversionem, aut expulsionem zelo justissimo urget Eberhardus, ab iisdem maleficiis petitus occiditur: dum enim Electoris imaginem ex cera confectam lento igni admovent, eidem sacra solennia peragenti morbum & mortem accelerant an. 1066. dum sedit an. 19.

LXXVI. ADO. L. ARCH. V. ELECTOR.

Post sepultum Eberhardum Archipræsul Coloniae Anno, Cunonem seu Conradum Coloniae Præpositum, Virum meritis maximum Treviris Electorem optavit, verum dum cæpto operi ardentius institit, vehementius obstiterè Clerici populûsque Trevirensis duce Theodorico Comite, qui Conrado Urtzigii capto, atque in custodiam durissimam dato, tortores & percussores immisit. Hi cum Virum innocentissimum ter

ex rupe altissima dedissent præcipitem, toties tamen ope divina recepissent incolumem, pars ad petendam veniam agendamque pœnitentiam conuersa, pars tortorum altera in scelere pertinacior, evaginatis gladiis confecit D. Præsulem, multis miraculis eo ex tempore clarissimum. Inter miracula etiam hoc numerârunt: cùm Theodoricus Comes D. Conradi passim Martyris dicti, sepulchrum adire pararet, vi occulta repulsus, aditum per lacrymas pœnitentiæ testes quæsiuit. In Sedem interea Trevirorum promotus Ado Comes Nellenburgicus, & pro more à Pontifice confirmatus, continuò DD. Martyrum ad D. Paulinum corporibus in aperto eoque sacratiori loco collocandis strenuam dedit operam, quæ unà cum S. Paulini Reliquiis, & adjectâ tabulâ nominum & miraculorum teste fuerunt reperta. Idem ad radices montis Juræ, templum D. Helenaë honoribus consecratum, in Uhren erexit, cui S. Numeriani Archipræsulis ossa ornamenti maximi loco donavit. Divorum quorumvis honorem ampliùs promoturus, Martyrologium conscripsit, quod Adonis dicimus. Annis vitæ ultimis Romam profectus, insignem didicit, aut veriùs perfecit, pridem doctus constanter agere, constantiam: Redux enim, dum Henricum IV. Imperatorem Pontifici invenit infensissimum, pro Pontifice stetit Ado contra Cæsarem. Mortuum anno 1077. dicunt in Suevia, inde Treviros deportatum, atque in summa æde sepultum tradunt. Sedit annis 10.

LXXVII. EGELBERTVS. LI. ARCH.

VI. ELECTOR.

Egelbertus ex illustri stemmate in Bavaria natus, permultis suis meritis Henrico IV. Imperatori se gratum pretiosumque præstitit; unde ab hoc schismatico Cæsare invitis plurimis in Sedem Trevirensium intrusus, hoc honore fuisset dignissimus, si in eo rerum articulo fugisset: non enim nisi à schismaticis Epif-

copis post annorum sex ab habita electione spatium consecratus, & serò nimium pallium potestatis Ecclesiasticæ insigne à pseudo-pontifice Clemente adeptus, dum schismatici Cæsaris partes nunquam seriò reliquit, perpetuum bonorum ferè omnium odium ac tædium peperit; tametsi multa ageret, quæ commendationem merebantur maximam: Divorum namque, præsertim Trevirensium majori honori, ac venerationi sedulò consuluit, & Ecclesiæ suæ jura strenuè defendit, & pedo adversus lupos, & gladio adversus Ecclesiasticorum bonorum invasores usus, quod factum Superi miraculo sunt visi laudare: Henricum namque Comitem Limburgensem Arlunensis Marchionatus Ditiones Metropolitanæ Ecclesiæ ab Adelhaide donatas, armata manu repetentem, Egelbertus primùm anathemate percussit, dein verò justa acie profligavit: ubi evenisse ita tradunt, ut cum Henricus anathematis sententiam sprevisset, & prehensio manibus carnis frusto dixisset: tam parùm Episcopi sententia me cœlo privat, quàm parùm hic canis à comedenda carne abstinet; canis à carne, attonitis cunctis, abstinerit, & fugerit, ac Henricus Egelberto gemina ex parte victori manus dederit. Tandem Elector hic multis defunctus periculis, discrimen mortis adiit maximum, dubio posteris relicto, an Ecclesiæ reconciliatus obiêrit, tametsi in æde Trevirensium summa sepultus fuerit an. 1101. postquam annis 24. potiùs pro Sede pugnavit, quàm sedit,

S E C U L U M XII.

LXXVIII. BRVNO. LII. ARCH.

VII. ELECTOR.

BRuno ex illustrissima Brethemiorum Comitum stirpe in Francia Orientali oriundus, ab Adone verò Archipræsule educatus, Moguntia tandem post sui electionem consecratus, placuit Trevis & Elector, & Archipræsul. Displicuit ve-

P

rò

rò primùm Paschali Summo Pontifici, quòd ab Imperatore Henrico data Electoris insignia induisset: unde pœnæ & pœnitentiæ causâ annis tribus absque Dalmatica, uti dicimus, celebrare ad aram est iussus. Conciliatus nihilominus Pontifici Pallium impetravit, ac inde in Germaniam reversus, Romano ardens spiritu, ac zelo ferventissimè ad concionem dixit, Ecclesiasticæ disciplinæ quamprimùm restaurandæ intentus; eam ob rem Synodo indicta, & celebrata. Nimis liberalem, aut prodigum dixere nonnulli, quòd Thietmaro in Brunsvicensi agro Abbati S. Modoaldi cum duobus Thæbeorum M.M. corporibus Reliquias, quin nec modicam de S. Autoris corpore partem donarit. Successu temporis varia expertus est fata, præsertim cum Henrici V. Cæsaris signa haud providè secutus, Gelasium II. Rom. Pontificem oppugnavit: sed deinde mutatus & emendatus author Cæsari fuit, ut cum Calisto Gelasii Successore damnatis odiis pacem jurarent, Quare tunc etiam firmata denuo sunt Trevirensis Ecclesiæ privilegia, competitoribus Episcopis parùm accepta. Annis prioribus Berengarii sectatores Trevirensium Ovile, luporum instar petentium oppressit, Dominico quondam Presbytero, tum verò inter scabiosum gregem hirco, ad supplicium damnato. Annis vitæ ultimis Religioni ac virtutibus aliis multis promovendis indefessam navavit operam; extractis enim aris recentibus simulque monasteriis, in hæc sese crebrò abdidit, ut ad Divorum sepulchra, concubia etiam nocte liceret orationi ardentius invigilare. Vigilantissimum itaque Archipræsulem mors offendit an. 1124. Sed an. 23.

LXXIX. GODEFRIDVS, LIII. ARCH.

VIII. ELECTOR.

Godefridus Leodiò oriundus, ea laude est functus Decanum munere, ut Trevis Archiepiscopum legere voluptas fuerit,

rit. Verùm inde turbatâ Republica, sponte sua quosvis reliquit honores, æquissimo animo ferens præferri sibi æmulum an. 1127.

LXXX. MEGINGERVS. LIV. ARCH.

IX. ELECTOR.

MEgingerus à puero Treviris educatus, & sacris muniis assuetus, dum inter turbas publicas ab omnibus fuit Archipræsul exoptatus, solus ipse inter silentii & modestiæ limites se continuit. In Electoratûs exordio Wilhelmum Lützelburgensem Comitem armis fatigavit hostem: inde ad sacra conversus, nova S. Mathiæ inventione se recreatum ostendit, præsertim cum eandem indubitata miracula comitarentur. An. 1128. Romam profectus, à Pontifice consecrari, & pallio exornari, dum petiit, impetravit. Româ in Germaniam reversus, invenit Clericos & multam, ut fieri amat, populi partem perinensam sibi: dum itaque consilii & auxiliû ergo Italiam repetere statuit, à Conrado Imperatore, aut veluti vocari consuevit, Rege nondum electo, interceptus, & carceri Parmensi inclusus, non nisi morbos & mortem præstolari est iussus: unde & mors brevî in limine adfuit, quæ justorum multorum iram justissimam provocans, ejus loci Archipræsulem adeò commovit, ut more Martyrum Megingerum sepulchro immiserit an. 1130. Difficultas dein exorta est maxima in eligendo Successore, quòd ob seditiosi populi, & Clericorum plerorumque crebras mutationes Sede dignissimi oblatam dignitatem constantissimè subterfugerint, unde primùm año 1132.

LXXXI. ADALBERO. LV. ARCH.

X. ELECTOR.

ADalbero ex Primicerio Metensis Ecclesiæ lectus Archipræsul, ab Innocentio III. Pont. in Rhemenfi Concilio ad Mitram est adactus, prius cum rebeli populo pugnavit, quam

P 2

Sedem

Sedem adiit victor. Hac major jam ac potentior victoria, Legatus per Germaniam creatus à Pontifice, cum Lothario II. Imperatore in Italiam transiit, ex qua Megingeri ossa in Germaniam secum retulit. Multis deinde litibus agitatus, nunc victor triumphavit, nunc victus succubuit, præsertim cum Confluentiæ literas Pontificias sibi oblatas fortè dilacerasset. Igitur Romam ad dicendam causam vocatus quamprimum venit, & ob promptam obedientiam impetravit, ut Seyherus Abbas ad fidem Trevirensium Archiepiscopo promittendam fuerit adactus. Cælestinus paulò post creatus Pontifex, factum denuo ratum habuit. An. 1147. Eugenium III. Pontificem in Gallias profectum, factus obviam Adalbero honoravit, Trevirósque Virduo euntem humanissimè invitavit, ubi pari humanitate exceptum ad S. Mathiæ templum deduxit, indeque ad urbem vicinæque loca traductam trimestri integro suis aluit impensis. Eodem tempore Pauliniana Basilica, & S. Mathiæ fuerunt consecratæ, institutæque Treviris Synodus, in qua præter alia D. Hildegardis facinora ab Historicis conscripta sunt, discussa & probata. Hinc Pontifex ad Rhemensè digressus Concilium Adalberoni tanquam Primati proximum à se tribuit locum: unde denuo lites, autoritate tamen Pontificis sopitæ. Postrema Adalberoni contentio fuit cum Hermanno Comite Palatino, qui Advocatus Ecclesiæ delectus, Ottoni Comiti Rhineco Trisium castrum, infra Cardonam ad Mosellam eripuit, quod cum Otto adstipulante conjugè Trevirensi Ecclesiæ donasset, Adalbero reddere recusanti armis extorsit, Comite, ut periculum evitaret, cautè declinante. Indictis demum Confluentiæ Comitibus, postquam discordes, & ad civile bellum spectantes nobilium animos felici pacis studio composuit, febris simul & pleuritide correptus exspiravit an. 1152. Sed. an. 20.

LXXXII, HILLINVS, LVI. ARCH.
XI. ELECTOR.

Hillinus eadem ferè ætate electus Archipræsul, qua Conradus III. Imperator vitâ est functus: unde Francofurtum evocatus cum Electoribus Imperii, Fridericum I. cognomento Aenobarbum Imperatorem elegit. Peracta electione Romam missus ad Eugenium Pontificem partim Imperii, partim sui muneris ergo dum venit, Romam venisse & vidisse profuit: præter Pallium enim aliâque Archiepiscopis Trevirorum propria, novis antiqua privilegia sunt confirmata. Crevit inde etiam Electoris autoritas, quæ tum in causis Ecclesiæ, tum Imperii ambiguis plurimum valuit, tanto nimirum tempore, quanto inter Pontificem & Cæsarem stetit pax integra & amicitia: postquam enim Fridericus Victoris pseudopontificis partes est amplexus, Hillinus domi hærens, vel morbum sensit, vel simulavit. Verùm & domi lis nata cum Conrado Friderici Cæsaris fratre, Trevirensi Advocato Palatino, uti vocabant, præter spem est discussa brevissimè: Imperator namque vel æquitatis studio, vel Electorem sibi lucraturus denuo, sententiam dixit Hillino exoptatissimam. Accessit sententia altera à Friderico pro Electore contra cives lata, qui more novissimo tribus adornare, magistros tribubus præficere, ac jure decernere sunt ausi. Inter partæ pacis deinde studia Hillino curæ fuit, arcem Ehrenbreitsteinianam communire, & necessariis quibusvis rebus instruere; summæ item Trevirorum ædi majus spatium dare, quam curam & mors, & Medici interruperunt an. 1169. Sed. an. 17.

LXXXIII. ARNOLDVS, LVII. ARCH.
XII. ELECTOR.

Arnoldus ab Ubiis translatus Treviros, annitente plurimum Friderico Imperatore electus, constanter pacem coluit, ut
P 3 ani-

animarum salutem se suosque totos servaret; quem in finem non paucos ex nobilitate armorum suos, revera prædones, datâ prædâ remisit. At Fridericus Lotharingæ Dux & Comes Nassovius, cum arma ponere nullo modo viderentur, uterque Arnoldi felicitate magna repulsus pacem petiit, dum paulò antè petitam negavit. Otium ab armis nactus Archidioccesin suam lustrando, Ecclesias passim ære alieno obstrictas insigni liberalitate levavit. Nec multò post in Italiam cum Cæsare profectus, post optatam Pontifici & Venetis victoriam Alexandrum Friderico vidit conciliari, vidisse talia contentus: unde in Germaniam reversus, Himmerodensis claustrum solitudine delectatus an. 1183. mortem expectatam animo æquissimo excepit. Sed. an. 14. Mortuo Arnolde septem annis à geminis partibus pugnatum est, aliis Rudolphum Præpositum, aliis Folmarum Archidiaconum poscentibus. Inter duos litigantes gaudere demum licuit tertio, qui fuit

LXXXIV. IOANNES, LVIII. ARCH.
XIII. ELECTOR.

Joannes Henrici VI. Imperatoris Cancellarius, ut vocamus, Diocesi suæ quietem restituit, & eiusdem bona promovit, verè pastor vigilantissimus. Inter opera eiusdem prima venit urbs Trevirorum novis mœnibus refecta, & templum Noviomagense consecratum. Cum variis deinde Comitibus partim jure, partim gladio certavit, ut rem Ecclesiæ integram servaret. A profanis conversus ad sacra, dum exornandæ ædi summæ se totum impendit, inconsutilem Christi Domini togam denuo inventam confertissimo populo an. 1196. exhibuit. Adversus plurima illius temporis discrimina ut immunem se servaret, nunc Philippi, nunc Ottonis Imperatorum inter sese pugnantium partes amplecti necessitas, & mutata in tempore ratio suadebat, ubi ab Ottone Treviri accepere singulare privilegium, quod *Fundamentum Treviricæ*

liber-

libertatis vocârunt. Id commendandum maximè in Electore Joanne, quòd inter publicas Imperii adversitates Romam sibi præfixerit constanter metam, ultra quam nec passum quidem tentandum esse fixum ratum habebat, amicus nimirum usque ad aram; unde cum Guido ex Cisterciensium Ordine Cardinalis imperante Innocentio III. Pont. partes Philippo Cæsari pertinaciùs adhærentes anathematis sententiâ terreret, continuo Joannes monitis acquievit, atque in Cisterciensium gratiam Romam profectus est, ut vectigalium, quæ in sacri belli subsidium postulabantur, onus averteret. Simile exemplum in Joanne expertus Otto, æstimavit pluris, quàm amavit promptam Electoris huius erga Pontificem obedientiam. Cæterùm quamvis Treviros, Confluentiam aliásque urbes suas plurimis impensis communiêrit, quin Dioccesin suam copiosis simulque pretiosis subsidiis recreaverit, facultates tamen finésque Ecclesiæ suæ adeò adauxit & extendit, ut pluribus seculis posterius Joannis nomen celebraverint. Inter communes igitur omnium laudes tumulo illatus est an. 1212. Sed. 22.

SECULUM XIII.

LXXXV. THEODORICVS II. LIX. ARCH.
XIV. ELECTOR.

Theodoricus II. origine Comes de Weida, ex Archidiacono Trevirensi & Præposito S. Paulini formatus Archipræsul, in Electoratus sui exordio jam dura passus pronuntiavit: *excelsa munera sunt gravia onera.* Anno nimirum ab electione sui altero ab Ottonis partibus captus, à Friderico Ottonis hoste liberatus est, libertate hac parùm recreatus, quòd multis vinculis obnoxiam sciret. An. 1215. Coloniam abiit, hanc ipsam urbem interdicto subjectam liberaturus. Colonia Romam profectus Lateranensi Concilio celeberrimo interfuit, in quo cum pro Ecclesiæ

emo-

emolumento legitimè constituta, excitatque præsentium omnes forent ad suscipiendum bellum sacrum, Theodoricus inde redux doctrinam disciplinamque Ecclesiasticam suis Clericis, præsertim majoribus enixè simul & severè commendavit. Extructis dein monte Thaborino, ut vocant, adversus Nassovios, & domo Teutonica, Palæstinæ adeundæ desiderium concepit, quo Electorem suum præcucurrerunt de Trevirensium gente plurimi. Per Italiam itaque in Orientem translatus, dum suâ præsentia, consiliis & promissis à Friderico auxiliis quæque præstare laboravit, in vanum se laborasse comperit, Friderico in propositis & promissis parùm sibi constante. Huius tamen filios, primò nimirum Henricum postea rebellem, & demum Conradum Regiâ Imperii coronâ exornari suavit etiam Theodoricus. Aedibus sacris nunc extruendis, nunc exornandis, nunc consecrandis dum strenuam navavit operam, Marpurgi in Hassia D. Elisabethæ miraculis clarissimæ Principis ossa levavit & honoravit. Cæterùm ut lugubri suo seculo Ecclesiæ bono nunquam non prospectum foret, in Conventu Wormatiensi impetravit, ut Episcoporum privilegia de jure dicendo firmarentur, & Democratia libertas per civitates Germanicas identidem magis invalescens restringeretur. Demum an. 2238. in provinciali Concilio Clericorum mores emendare maximopere studuit, ubi vestitus decens ac modestus, & simul in domo & choro præsentia cunctis severè est imperata; aleæ verò aliique his non absimiles lusus prohibiti. Inter tot curas ac labores Theodoricus senio confectus, Henricum Osiliensem Episcopum sibi Suffraganeum delegit. Exemplum Theodorici Episcoporum dein plerique secuti, morem fecerunt ad illud usque tempus vix cognitum. Confluentia eximii nominis Elector mortuus an. 1242. Treviris est sepultus. Sed. an. 30.

LXXXVI. ARNOLDVS. LX. ARCH.

XV. ELECTOR.

Arnoldus nepos Theodorici ex gente Isenburgica, dum à Clericis eligitur, nobilitas & populus jungunt studia, ut Rudolphum de Ponte sibi Electorem præficient. Rudolphus itaque horum favore fretus, ut Pedum impetret, gladium arripit, summamque ædem arnis occupat: unde clades mutæ. Cessit denique meritò Rudolphus, Arnoldo autem Innocentius IV. Pont. Româ Pallium ultro submisit. Hoc animatus favore Arnoldus Reipublicæ tam sacræ, quàm profanæ exornandæ strenuam dedit operam. Operam hanc tamen plurimum impedit Fridericus II. Imperator Pontificis, & Imperii Principum sententiâ exauthoratus, in cuius locum cum promovissent Henricum Hassiæ Landgravium, & hoc defuncto, Wilhelmum Hollandiæ Comitem, etiam Arnoldo variè pugnandum fuit cum Friderici, & Conradi filii partibus. Demum mortuo etiam Imperatore Wilhelmo, cum varia offerrentur munera Arnoldo, ut Richardum Anglum suo calculo eligeret Imperatorem, muneribus ad dominum suum redire iussis, Imperii Fascibus tanto minùs dignum æstimavit, quanto magis ambire etiam oblato auro quemquam intellexerat. Ab æquitate igitur maximopere laudatus in arce Thaborina an. 1259. æquissimum adiit Remuneratorem. Sed. an 17.

LXXXVII. HENRICVS II. LXI. ARCH.

XVI. ELECTOR.

Certantibus inter sese de Pede & Pallio Trevirensi, Arnoldo de Scleida & Henrico Bollandino, Henricus alter, Decanus scilicet Metensis utrumque præripuit, consecratis Archipræsul unà cum tribus aliis, nimirum Moguntino, Premensi & Magdeburgico Archiepiscopis. At cum maturè nimis Archiepis-

Q

CO-

copalia involâsset munia, haud exspectato Pontificis annutu, simulque Theodoricum ad D. Mathiæ Abbatem haud æquis vexâsset modis, ab Urbano IV. Pont. anathemate confixus, à Clemente IV. Sede remotus, à Gregorio demum X. eidem est restitutus, post solutam auri multam abundè gravem. Ita castigâsse profuit multùm; Theodorico namque eo ex tempore amicitia certare, & des sacras condere, exornare, urbes & arces comunire, multos plurimis beneficiis honorare in deliciis fuit: Kilburgi namque templum Deiparæ sacrum excitavit, Canonicis eum in locum aggregatis. Mailbergum Diœcesi suæ adjecit. Berencastellum nova arce communivit. Castrum Meginense funditus excitavit. Feudorum magnam partem nobilibus concessit. Confluentiæ Meinfeldiæque mœnia ab Arnolde cœpta absolvit. Verùm in tributis exigendis immodicus plurimorum adversùs se linguas excavit, & mortem acerbam fortè accersivit: acutissimis enim vexatus morbis, ad Divorum opem confugisse est visus. Aut veriùs luit in tempore, ne lueret in æternitate, paratus & pati & dicere cum D. Præsule Hipponensi: *hic ure, hic seca, modò in æternum parcas.* Mortuus est an. 1286. Bononiæ. Sed. an. 25.

LXXXVIII. BOEMVNDVS. LXII. ARCH.

XVII. ELECTOR.

IN electione Clerici rursus in partes divisi, Warnesbergium de Dagstuel dictum, tandem elegerunt. Ex multis igitur eluctatus dissidiis, præclare rem pacis bellique administrare est aggressus, utinam meliori tempore, quàm quo Canonici summam deseruerunt ædem, quòd Nicolaus IV. Pontifex in suscipiendis Canonicis non magis stemmate nobiles, quàm doctrinâ & virtute eximios secerni & promoveri jussisset, si tamen hi nobiles literis, aut optatis Ecclesiæ donis superarent. Pontifex etiam ne fortiùs diceret, quàm faceret, in vacuas Canonicorum sedes immisit

misit Petrum Aichspalterum Rudolphi Cæsaris Medicum quondam peritissimum, & Joannem Officialem Trevirensē, ut vocant: unde genere nobiles mox alios, stemmate nimirum præcëlentes sibi junxerunt, neglectâ anathematis sententiâ. Interea Boemundus singulari in Deum pietate accensus, quotidie ferme ad aras faciebat, pacem Superos rogans. Ut eandem etiam ab hominibus impetraret, prudentiâ prorsus singulari usus est in rebus agendis, præsertim verò in dissidentium animis conciliandis. Facilitate tanta erat præditus, ut sui adeundi copiam nemini facile negaverit, licet curis & laboribus, ut probatorum Principum mos habet, occupatus. Circa annum 1292. Noviomagum Constantini M. castris celebre munivit arce: alibi alia molitus, feuda nobilium non paucis concessit. Demum annis & meritis magnus an. 1299. morti succubuit multorum desideriiis & lacrymâs deploratus. Sed, an. 12.

SECULUM XIV.

LXXXIX, DIETHERVS. LXIII. ARCH.

XVIII. ELECTOR.

Dietherus Adolphi Nassoviensis Principis, & tandem Imperatoris frater germanus, Ord. S. Dominici vir multis dotibus clarissimus, à Pontifice Bonifacio VIII. in Sedem Trevirensium est promotus. Archipræsulem Canonici mox apposuerunt alterum, nempe Henticum Comitem Virneburgicum in æde Trevirorum summa permagni æstimatum. Dissidiis his ansam dedere maximam partes parum amicæ inter Albertum Austriacum, & Adolphum Nassovium de Solio Imperii decertantes. Tandem Albertus Viris ad Rhenum Principibus non tam nuntiatio, quàm illato jam bello extorsit cum pace obsequium, postquam Bingium occupavit & vectigalia impediât. Trevirenses

Q 2

cives

cives Henrici Comitis Lüzelburgici in urbem recepti ope maxima freti plenam legendi deinceps Magistratus sibi vendicârunt copiam, Diethero frustra ad arma confugiente. Ea tamen lex seditiosis est imposta, ut Archipræsuli suo fidem sacramento firmarent, nec ejusdem sententiis se contraventuros esse unquam promiserint. Confluentiæ non ita res successit: seditiosi enim cives obsidione cincti, & armis sunt debellati, eò majori odio in Electorem suum accensi. Odium hoc diminuit, si non sustulit mors Dietheri. In æde monasterii S. Dominici sepeliri cupivit an. 1307. Sed. 8.

XC. BALDUINVS. LXIV. ARCH.
XIX. ELECTOR.

Balduinus Henrici Lüzelburgici Comitis, & demum Cæsaris frater spei maximæ à Clericis postulatus, Piétavii primò Episcopus est consecratus. Trevirensibus dein exoptatus, jus à civibus recens. conscriptum fratris favore & auxilio fretus abolevit. Annis dein proximis Welaliam & Poppardiam ab Augusto fratre pro navata fideli opera in bello Italico datas ditionibus suis adjunxit, servato altiori dominio Imperatori. Henrico Imperatore mortuo tristiora fata passus est unà cum universo Imperio, dum Electores Imperii in partes geminas divisi, duos elegere Imperatores solio supremo dignissimos, si unum duos posset capere solium. Balduinus Ludovico Bavaro addictus, in Henricum Coloniae Electorem Friderici Austriaci amicum arma convertit; mox verò rebus Coloniae compositis in Spanhemios & Westerburgos à seditione publica vix remotos transtulit. Hactenus tamen multis formidatum Balduinum, & ab Imperatore Ludovico variis beneficiis & honoribus auctum, ac passim multorum victorem gloriosum Laureta Spanhemienfis Vidua Princeps ad Mosellam captum Starckenbergicæ arci inclusit, admodum gravi pe-

cuni-

cuniarum summa, & juratis de pace perpetuò servanda pactis redemptum. Hoc maximè modo vicissitudinis humanæ admonitus, Wormatiensem Episcopatum, quin & Moguntinum denuò sibi oblatum, nullo pacto admisit, sed congregata Synodo pro Clericorum reformatione eò curas omnes convertit, ut Benedictus XI. Ludovico Imperatori faveret, & acta Joannis Pont. rescinderet. Cum Eduardo Anglorum Rege annis proximis habita sunt consilia, & pacta inita multis modis vituperata, præsertim à Francis, quorum Regem Philippum conjunctis armis petere erat animus, multo auro corruptus. Mutato rursus Imperii statu, mutatus Elector in Carolum IV. Ludovico Cæsari subrogatum Imperatorem omne contulit studium, quin cum Carolo Gallis adstitit contra Eduardum, aliis summum jus, aliis summam injuriam clamantibus. Güntherum etiam Comitem Schvvartzenburgicnm à nonnullis Imperii Electoribus in Cæsarem postulatum armis removit. Ultimis etiam exspirantis vitæ annis nunc belli, nunc pacis studio identidem magis inclaruit à Brovero & aliis Scriptoribus dictus *Vir domi forisque prudentiâ, pietate, & fortitudine excellens.* Addere lubet verba ultima: *qui postquam multis partibus Archiepiscopatum amplificasset, extremum vitæ tempus, ut plurimum in Carthusiana solitudine nocturnisque ac diurnis vigiliis orationibusque transegit, Seculi illius lumen & Episcoporum decus.* An. 1354. mortuus sepultus est in summæ ædis choro: Sed. 47.

XCI. BOEMVNDVS II. LXV. ARCH.

XX. ELECTOR.

BOemudus II. ex illustrissima Edendorffiorum de Saræ ponte familia natus, in Sedem Balduini vocatus venit; qui pace cum Trevirorum civibus firmata, & clientelâ diverforum Comitum, oblatis peramicè feudis, sese communire laboravit. Accessit continuò Caroli Cæsaris & favor & gratia, quibus Trevirensium Electori pene negatum est nihil. Unde beneficiorum acceptorum apprimè memor, cum Treviri Imperatorem exce-

Q 3

pissent

pissent Augustum Hospitem, honoris nihil Boemundus prætermisit. Inter dona Cæsari gratissima venit corpus D. Palmatii Martyris Treviris in Bohemiam translatum donante Boemundo. Annis sequentibus auctæ & firmatæ Electorales ditiones. Ætate ad senium vergente, Boemundi mansuetudine abusos fuisse inter alios memorant Philippum Comitem Isenburgicum, & Rupertum Palatinum, quorum hic arces firmandis rebus suis moliri cœpit, jure à Wesaliensibus impeditus: ille verò Gretensteinium non procul Vilmaria excitavit: unde Cuno Falckensteinius senescenti Archiepiscopi in Adjutorem datus, Philippum Comitem cum devicta arce interceptit, & repetita rebellione denuo captum Electoris sui arbitrio reliquit: Elector verò membris omnibus captus morti succubuit an. 1363. Sed. an. 9.

XCII. CVNO. LXVI. ARCH.

XXI. ELECTOR.

Cuno stemate Falckensteinius ab Innocentio IV. Pont. confirmatus & inauguratus, continuo cum civibus, certis partus est legibus, ut domi res forent quietæ; quem in finem urbi Trevirensium Hebræorum 50. familias indulgit, quæ tributa solverent. Verùm urbs eadem libertatis Democraticæ studio capta, à Cunone vi, ab Imperatore judicio pressa, sensit se frustra oblectari; unde oblatam ab Electore suo pacem admisit. Hic verò ad Diœcesis curam conversus à Winnebergiis arcis Billsteinæ partem coemit. Molsbergum quoque adjunxit Ecclesiæ, & Comitem Silvestrum cum prædonum manu latè grassantem fregit. Andernacenses non minùs potestati sacræ obrectantes non sine multa compescuit. Rebus permultis aliis ritè compositis bella perpetuò declinare studuit, experientiâ præclare doctus æstimare fructus pacis eximios. Tempore pacis exornandis sacris ædibus intentus, D. Helenæ caput ex Galliis Treviros in summam ædem

rans-

transtulit: dotavit pariter SS. Trinitatis, DD. Nicolai, Agnetis & Georgii aras proventu annuo, ut Sacrum in dies fieret ex voto Boemundi. Eadem ætate Engelberto Coloniae Archiepiscopo vitâ functo, in Sedem invitatus Cuno Administratoris munus, minime verò dignitatem ipsam admisit, insigni Coloniensis Ecclesiae fructu, quem in rebus cunctis diligenter quæsivit. Imperatoris Caroli gratiâ potens, privilegia & nova & vetera curavit confirmari, & beneficiis augeri inauditis hæctenus, inter quæ venêre telonia Septem - Viris Imperii ab Imperatore donata, ut Wenceslaum filium crearent Cæsarem, tanto Solio futurum indignissimum, præsertim difficillimo tempore, quo Ecclesia & Imperium tempestatibus maximis cœperunt concuti. Archipræsuli interea curæ fuit diversis nobilium clientelis res suas ornare & firmare; nobiles iidem erant Spanhemii, Nassovii, de Marca, Seinæ, de Wiede, Isenburgicus, Reuschenbergii aliique. Brechena inferior ab eodem muris est cincta. Idgensteinii quoque Canonorum Collegium instituit, hodie hæresi abolitum. Inter postremos labores Cunoni erat expeditio Ravensteiniana, qua unâ cum cæteris Ecclesiasticis Electoribus Ludovicum eius loci dominum, prædonem plurimis gravissimum domuit; quietis demum appetens in Wernerum pronepotem suum Urbano VI. Pontifice annuente, Canonicis verò obstrepentibus Pedum transtulit an. 1388. Sed. an. 20.

XCIII. WERNERVS. LXVII. ARCH.

XXII. ELECTOR.

Wernerus de Königsteiniorum stemmate natus, & multis virtutibus exornatus Treviris Archidiaconus, Canonorum demum etiam admissus est suffragiis. Lite una sublata, mox altera eidem est nata cum sanguine proximis, qui Cunonem Archipræsulem nuper mortuum thesauros soli Wernero cognitos abscondisse crediderunt. Litibus accessere pugnae, quarum

quarum alterâ Nassovium Comitem Molsbergo molestum repres-
sit, alterâ verò Wefaliam rebellem subegit, novo pyrii pulveris
& bompardarum usu victor. Deinde auxilio fuit Friderico Co-
loniensium Electori contra Engelbertum Marckanum Comitem,
quem mox alii vel secuti, vel æmulati Wenero bellandi campum
aperuerunt. Anno ab hoc altero, nimirum 1400. Wenero & E-
lectoribus reliquis consilium ineundum fuit de Wenceslao ignavo
Imperatore exauthorando, quòd tum Hussitarum hæresis in Bo-
hemia maximè eiusdem indulgentiâ cresceret, tum etiam causæ
plurimæ insignem Imperatorem desiderarent. Electi proinde in
Imperatores Fridericus Dux Brunsvicensis, & hoc mox sublato
Jodocus Moraviæ Marchio: hoc item brevè defuncto Ruper-
tus Palatinus placuit. Ruperto in Italiam profecto, & inde Tre-
viros reverso, Wenerus interea instauratum ab incendiis Wit-
lichium egregii operis castro communire cœpit, atque infra Con-
fluentiam Wenersecum arcem erexit. Tandem licet senio con-
fectus, Theodorico tamen Colonia Archiepiscopo adversus cives
suos cum copiis subvenit; at inde brevè in arce Burenbergica
morbo extinctus est an. 1418. Sed. an. 30.

S E C U L U M X V .

XCIV. OTTO. LXVIII. ARCH.

XXIII. EEECTOR.

Otto è Ziegenhemiorum Comitum stirpe progenitus, &
munere Præpositi in æde Trevirorum princeps ita est fun-
ctus, ut Canonicorum omnium calculis electus, testibus
lacrymis tantam dignitatem seriò deprecatus fuerit, non nisi mul-
torum precibus, & vi amica in Trevirensium Sedem elatus. Post
sedatos continuo Coloniae motus, Treviros reversus ad deprava-
tos multorum mores castigandos animum appulit, ipse exemplo

ri-

rigidæ castigatæque vitæ amator prævius. Mox inde Martini V. Rom. Pontificis, à quo Pallium accepit, hortatu arma in Hussitas unà cum sociis Principibus convertit, eventu minùs secundo. Inter publicos tumultus Hierosolymam adeundi sacra voluptate captus, abiit, rediitque Clericorum mores multis consiliis & violentis remediis curaturus. Verùm cùm votis non responderet eventus, animo magis quàm corpore cœpit laborare, & animam suam modis & mediis optimis curare, mortem præveniendam ratus. Confluentiâ Treviros funus perlatum, ad aram Magnæ Virginis est depositum hoc cum elogio: *Humilitatis exemplar, Ecclesiasticæ reformationis zelator, Iustitiæ, Veritatis & Pacis plantator, Eleemosinarum largus Dator, requiescat.* Ottone vivis erepto Udalricus de Manderscheid, & Jacobus Sirkius primæ notæ Canonici à pugnantibus partibus delecti, dum causam dubiam egerunt Romæ, Pontifex Martinus V. utroque vivere ac valere iussit, Spirenses Episcopum multis modis celebratum, Archipræsulem Trevirorum simul constituit & confirmavit, qui fuit

XCV. RABANVS. LXIX. ARCH.

XXIV. ELECTOR.

Rabanus cognomento Helmstadius, quem tamen Eugeni-
us IV. Martini Successor contra Udalricum Manderscheidium pertinaciter suo in proposito persistentem de-
nuo confirmatum propugnaret, pars tamen Clericorum & Nobilium in dies major, Udalrico majori studio partim favere cœpit, partim favere non destitit, in subsidium vocatis si non magicis, saltem obscuris artibus; quibus tamen profecere parùm, aut nihil. Rabanus ergo ringentibus hostibus in Sede communitus, post breve temporis intervallum à Comite Virneburgico armis petitur. Ut pacem quovis auro pretiosorem daret, & datam conservaret, oppignorationem Schönecei, Schöneburgi, Dunæ, Kempenichii, & Hamersteinii pro 4500. aureorum summa admisit; unde

R

rursus

rursus diræ & iræ, præsertim cùm ærarium exhaustum clamitent, qui fortè exhauferant. Tot inter fyrtes & charybdes medius Rabanus, Joannem Episcopum Leodiensem in Adjutorem sibi delegit, telonium & vectigal urbis Marcetumque Sirckii quondam æmuli partibus pro crediti pignore cessit, Episcopatum suum servata in sustentationem auri summa non magna dimisit, æs alienum jam priùs contractum debitis novis augere coactus, morti & Pontifici obedientiæ victima cecidit, inter mortales parùm gloriosus, inter immortales, ut pars minor, at melior dicebat, immortalis gloria dignissimus. Mort. an. 1439. Sed. 9.

XCVI. IACOBVS. LXX. ARCH.
XXV. ELECTOR.

Jacobus genere & cognomento Sirckius Udalrico æmulo meritis maior longè, ab Eugenio Pont. confirmatus, Clericos urbem tributorum copiâ ferè suppressam egressos, ad sexennii tributum pro levanda Reipublicæ necessitate pendendum induxit reduxitque, civibus ritè conciliatis. Legationem deinde ob experientiam maximam ad Fridericum Austriæ Archiducem, in Alberti II. Cæsaris defuncti locum non ita pridem evecum suscepit, comes Friderico factus, ad coronam Imperii eidem Aquisgrani imponendam, ibidem Archicancellarii Moguntini Electoris loco perfunctus munere; quam ob rem ab Imperatore Regalibus, ut vocant, ornatus, vectigal Hamersteinianum impetravit, cui etiam Poppardiense accessit. Ut verò ante alios populum Trevirensis sibi arctius devinciret, consules deligendi copiam eidem indulgit, tanto tempore, quanto ipse viveret. Laboravit inde, ut Carolum Gallorum Regem post devictos Anglos nemini non formidatum sibi benevolum redderet. Dum verò unam vitavit, alteram contra se tempestatem excitavit, cùm ipse, & unà Theodoricus Colonienſis Elector in causa Concilii Basileensis Eugenio IV. Pon-

Pontifici palàm refragari non sunt veriti. At discussa tandem hac tempestate univèrsæ Ecclesiæ maxima, Jacobus Jubilei ergo Romam profectus, dum rediit, Academiæ Coloniensium more & ritu formandæ animum applicuit. Ubi dein Nicolao V. Pont. & Friderico Imperatore annuentibus, supremam Metensis Ecclesiæ curam, pro levanda suæ diocesis inopia, in se suscepit, morbo correptus, apoplexiæ tandem succubuit an. 1456. Elector Dei Religionisque cultui impensè deditus. Sed. an. 17.

XCVII. IOANNES LXXI. ARCH.
XXVI. ELECTOR.

Joannes Marchio Badensis à dissidentium in electione Canonicorum parte dum postulatur, admittitur ab omnibus. In eodem virtus eximia, & dispensatio Romana ætatis defectum supplevere: Calistus nimirum III. Pallium, Fridericus verò consueta in Imperio Electoribus insignia Joanni concesserunt. Ita confirmatus & exornatus, ut Trevirenses Senatū populūque devotum sibi redderet, consulum legendorum potestatem eidem & ipse non negavit; unde velut in triumpho 2500. equitum Treviros adveniēti sacramentum cives dixerunt, institutis epulis lautissimis, & adornatis ludis equestribus. Academiæ deinde penitus absolvendæ, & Doctoribus instruendæ strenuam navavit operam: anno namque Archiepiscopatus 16. Salutis 1472. *Actus, ut vocamus, Universitatis publicus omnium primus est celebratus, quo Archiepiscopus Trevirensis Cancellarius Academiæ perpetuus, Conservatores verò Præpositus ædis summæ, Abbas S. Mathie & Prior Carthusiæ, ac demum Rector Nicolaus Raemdonckius renuntiatus est. Jus protectionis civitati duobus aureorum millibus Joannes Elector transcripsit.* Hæc Masenius. An. 1473. Fridericum Imperatorem cum Maximiliano filio, & Carolum Burgundorum Ducem cum plurium Ducum ac Principum numero excepit, ubi actum de conjugio Maximilianum inter & Mariam Caroli Ducis filiam ineundo. Legatus ea in re Gandavum missus, ac inde Treviros reversus, gra-

vi cum Mandercheidis Comitibus urbem bello implicitam ritè composuit. Reparandis etiam ædificiis variis intentus, Ecclesiasticam simul disciplinam erexit. An. 1488. bellum Schöneci Superioris, & Bilsteinianæ ditionis causâ à Palatino & Virneburgiis Comitibus motum, Joannem quoque ad sumenda arma excitavit, intercessione tamen Virorum Principum nova pace compositum. Parùm æquo tamen bello se impeditum fuisse, commentario juris sui edito luculenter docuit. A bellis otium nactus, Sacerdotum quorumvis emendandis moribus operam dedit, Synodo hanc in rem Treviris indicta. Correctionem etiam admittere adacta sunt Monasteria diversa, ut emendationem acciperent. Eadem ætate Boppardia urbs privilegiis ab Archiduce Maximiliano confirmatis freta, & nobilium quorundam instinctu irritata, rebellionem est molita, sed anathematis fulmine percussa haud manus dedit. Quare Archipræsul vicinorum Principum ope nixus, obsidione cinctam civitatem ad obsequium reduxit, Anno 1499. cum in arcem Cochimensem divertisset, conclavi pulvis pyreus de industria subjectus & accensus, unâ cum ædificii parte Electorem in auras evibravit, non absque miraculi existimatione servatum. Annis eo ex tempore duobus duntaxat vixit, mortuus an. 1501. Sed. an. 47.

SECULUM XVI.

XCVIII. IACOBVS II, LXXII. ARCH.

XXVII. ELECTOR.

Jacobus II. stemmate Marchio Badensis, Joannis Electoris nepos, Alexandri VI. Pontificis autoritate invitis Canonicis Archipræsul est missus, & ab iisdem admissus denique, postquam Georgius Rheni Comes Palatinus Jacobo oppositus successit jure. Jacobus igitur iam undique in Solio firmatus, Tre-

virorum

virorum urbem parum amicam sibi aggressus, indulta à Joanne patruo privilegia rescidisset, nisi amicorum multorum preces obtulissent. Subinde partim gliscentibus, partim in apertas flammâs erumpentibus inter Hungaros & Turcas, inter Palatinos & Bavaros, inter Maximilianum Cæsarem & Venetos bellis, consiliis passim adhibitus publicis, cum Coloniam à Cæsare missus veniret inter Senatum & cives futurus arbiter, morbo ibidem ultimo prostratus Elector doctrina insigni, & pari virtute illustris, multorum dolore maximo ad plures abiit an. 1511. Sed. an. 8.

IC, RICHARDVS, LXXIII. ARCH.
XXVIII. ELECTOR.

Richardus è Greiffenclauiensium familia celeberrima oriundus, communibus omnium Canonorum votis in supremam Trevirorum Cathedram est evectus, Princeps tanta Sede, testibus virtutibus sanè rarissimis, nequaquam indignus. Archiepiscopatus sui initio Maximilianum Cæsarem Comitiorum causâ cum numerofo Virorum in Imperio Principum comitatu venientem excepit, cuius precibus Augustis, & plus quam armatis reconditum in ara principe Togæ Dominicæ, & primæ notæ Reliquiarum thesaurum luci publicæ reddidit, ingenti & vix unquam Treviris spectatæ hominum multitudini exhibitum: unde in urbem etiam manavit pestis, & Comitia Ubios translata sunt: literas paulò post Richardus à Leone X. accepit, quibus Maximilianum Imperatorem adversus Selimum Turcarum caput supremum, jam Persarum victorem Europæ formidandum excitari desiderabat. Verùm cum Franciscus I. Galliarum Rex Mediolanensium Ducatui immineret, huius utpote hostis potentissimi & proximi avertendi cura prævaluit in Cæsare, qui in Trevirorum cives, Gallorum partibus apertè faventes, severè animadvertit. Inde Maximiliano fatis concedente desideria omnium pu-

blica, præsertim Richardi in Comitibus præsentis, sunt conversa in deligendum Imperii Supremum Moderatorem, quem Status Carolus V. dixere, ringente amulo Rege Francisco. Reditum Augustâ Aquisgranum, Aquisgrano WORMATIAM, ubi Richardus Lutheri partes ad saniora consilia capeſſenda inflectere frustra conatus, & domum reversus, cum Francisco de Sickingen Viro nobili & armis affueto bellare coactus est. Is ipse Franciscus Lutheri placitis corruptus, & perinde Richardi exasse Catholici Electoris hostis effectus, abundè magnam militum copiam sub falso prætextu Cæsaris auspiciis conductam, repente in Diocesiſin Treviricam induxit. Verùm hic justas brevè dedit pœnas Electori Richardo, qui Gerlaco Isenburgico, quem suæ militiæ præfecerat Ducem, fretus, cum prætoriana cohorte Treviros ingressus, civibus ad sui suorumque propugnationem animos addidit: dùmque subsidiariæ Richardo copiæ adventare propiùs nuntiabantur, Sickingius terrore percussus, fusus, fugatus, propriis possessionibus exactus, & paulò post vitâ exutus est: Richardus verò spoliis locuples reversus, bellicis tormentis de victo hoste relatis Ehrenbreitsteinianam arcem instruxit, & auxiliorum vicem Palatino Duci, & Hassiæ Principi, adversus seditiosos agrestes pugnantibus, rependit. E Martiis campis ad Comitibus Spiram, & inde Ratisbonam vocatus, cùm pro Hungaria & Germania strenuè conservanda rem egit, interea cives Trevirenses Lutheri dogmate malè corrupti, Clericis inaudita hæctenus onera imponi postulabant. Verùm Richardus ad propria reversus cives, alieno exemplo territos, suæque authoritate in speciem minimum compositos, eo tempore in officio continuit, annis sequentibus instar flammæ in apertum incendium erepturos. Denique post Comitibus Ubiorum pro Electione Ferdinandi I. in Regem Romanorum celebrata, morbo prostratus repentino, non sine dati veneni suspitione est mortuus Witlichii an. 1531. Sed. an. 20.

C. Joan-

C. IOANNES III. LXXIV. ARCH.
XXIX. ELECTOR.

Joannes Metzenhusanae stirpis insigne decus, dum summæ Ecclesiæ Præses præponitur, priora merita adeò auxit posterioribus, ut unâ omnium eligentium suffragiis Elector electus, Clementi VII. Pont. & Carolo V. Cæsari pergratus, ab horum priore Pallio, à posteriore Electorum insignibus sit exornatus. Pacis idem liberalibusque addictus studiis, neglectum à civibus Academiae resumpsit sibi patrocinium, Viris doctissimis eam in rem accersitis, quos inter fuit Ambrosius Pelargus è D. Dominici Ordine Theologiæ Doctor, & fidei propugnator insignis. Non minùs iis temporibus lapsam disciplinam & justitiæ tribunalia neglecta reparare occipiens, componendis de Religione dissidiis inter alios Viros Principes à Cæsare constituitur. Verùm improvise correptus morbo in arce Dansteiniana an. 1540. morti succubuit. Sed an. 9.

CI. IOANNES LUDOVICVS LXXV. ARCH.
XXX. ELECTOR.

Joannes Ludovicus ex familia de Hagen oriundus, summo Nobilitatis Ecclesiasticæ consensu ad supremam Trevirorum Cathedram evectus, consuluit temporì ac necessitati; nam novorum dogmatum probè memor, Bartholomæum Latomum per annos 9. Lutetiæ eloquentiam professum, & aliàs diverso doctrinæ genere instructum, magno Catholicæ Religionis bono à consiliis esse sibi iussit, in publicis Imperii Conventibus futurum Oratorem, & in Fidei Controversiis Orthodoxæ veritatis defensorem. Anno 1542. in Comitibus Spiræ & Norimbergæ Joanne Ludovico præsentè auxilia contra Mahometanos sunt decreta, eventu parùm felici: reversus eam ob rem etiam ex Africa

ca

ca Imperator Carolus cum Electore hoc Confluentiæ rem transegit, quam brevi secuta pax Carolum Casarem inter & Franciscum Regem, Ecclesiæ profuit: actum namque cum Paulo III. Pontifice de congregando Tridenti Concilio, quod anno 1545. inchoatum. Interea Ludovicus laboribus & lenta tabe consumptus, Confluentiæ mortem oppetiit an. 1547. Sed. an. 7.

CII. IOANNES V. LXXVI. ARCH.
XXXI. ELECTOR.

Joannes sanguine Isenburgicus Comes in Comitibus Augustanis Carolo Imperatori & Synodo Tridentinæ fortiter adstitit. Tridento Treviros relatus, indictâ & ipse Synodo instar boni Medici, ut saluberrimo pharmaco mederetur multorum malis, à semet curando exorsus, suos sibi defectus, promissâ dicenti veniâ, exponi publicè postulavit; cujus præclarum exemplum Antistites reliqui imitati, ultro corrigi non detrectârunt. An. 1551. cum Philippum V. Hispaniæ Regem per Germaniam ad Belgas transeuntem Saraponti humanitate summa excepisset, ad Concilium post remota tantisper bella denuo Tridentum profectus; at Mauritiû Ducis Saxonici ab Imperatore Carolo defectione, & Ecclesiæ suæ periculo maximo territus, domum repetiit. Et sanè properato opus erat; nam Marchio Brandeburgicus Mauritiû in armis & novis placitis socius, haud longo tempore abfuit; qui postquam Herbipolensem, Bambergensem & Møguntinam Diœceses, sacra profanâque vastando, peragrâisset, Electore Joanne contempto, in ditiones Trevirenses irrupit, relictis vix non barbarorum more vestigiis funestissimis. Inter hæc animi corporisque valetudo multis malis, præsertim paralyfi graviter afflicta, Archipræsulem in monte Thaborino mortuum, & mox Confluentiam translatum sepulchro intulit an 1556. sed. an. 9.

CIII.

CIII. IOANNES VI. LXXVII. ARCH.
XXXII. ELECTOR.

Joannes ex antiqua & illustri stirpe *de Leyen*, quam alio nomine *de Petra* celebrem, novimus, prognatus, & Joanni ægritudine afflicto jam Adjutor exoptatus, eodem defuncto, communi omnium calculo Archi-Præsul est promulgatus. Paulò Post Francofurtum evocatus, unà cum Electoribus reliquis Ferdinandum I. dixit Imperatorem Carolo, invito licet Pontifice, solitudinem quærente. Francofurto Augustam ad celebrandum Imperij Conventum translatus, tristia accepit nova Treviris data: Gaspar nimirum Olevianus origine & religione Trevir, sed inde à Calvinianis Genevæ fallaci dogmate imbutus, præter Dialecticam sua placita indulgente Senatu, & applaudentibus ex civitate multis cœpit explicare. Elector itaque redux, sed in urbem ægrè receptus, cùm sanis consiliis non valeret infringere corruptorum jam & corruptentium audaciam, urbe rursus egressus, omnes aditus illius interclusit, ne alimenta aut merces interclusis advenirent. Hoc incommodo maximo excitati prævalentesq; Orthodoxi Calvinianos in vincula conjectos, venientis Principis arbitrio reliquere. Perquam opportunè Treviros ad Joannem venit Commendonus Legatus Pontificius, & mox Witliaci Jacobus Laynius Societatis JESU præpositus Generalis, ut vocamus, quorum consiliis res Catholica in Trevirensi Diœcesi est confirmata. Francofurtum denuo evocatus, Maximilianum II. unà cum Sociis Electoribus dixit Imperatorem, anno priori, quàm Tridentina Synodus ad finem fuit perducta. Imperante novo Cæsare cives Trevirenses rursus impatientes fræni, jura Imperii urbibus propria sibi debere vociferantes, externa vocavere præsidia, causâ ad tribunal Cæsaris delatâ. At dum Cæsaris exspectavit, sententiam mortis animo excepit æquissimo Confluentiæ mortuus an. 1567. Sed. II. Arch.

S

CIV.

Series Archiepiscoporum, Primatum
 CIV. IACOBVS III, LXXVIII. ARCH.
 XXXIII. ELECTOR.

Genus perantiquum ab Eltz dictum Jacobo indidit infigne nomen, majus nomen dedere merita, ob quæ à congregatis Confluentiæ Canonicis electus, professionem Fidei juxta Tridentini Concilii formulam edidit. Tum verò civium suorum ad libertatem Imperii anhelantium animos, cum frustra per Legatos Septemvirum ad obsequium flectere conatus fuisset, evocatis ex urbe Clericis cives obsidione cinxit; quæ tamen brevi soluta est, causa à Cæsare Electorum arbitrio commissâ. Dum deinde cretis à Synodo Tridentina relictis intentus, eadem per Archidicesin suam promulgavit, denuo ad Spirensia vocatus Comitiam, Maximiliani II. Cæsaris filiam Elisabetham, ut Carolo Gallorum Regi sponsam adduceret, est rogatus. Interea sedes Patribus Societatis JESU in urbe amplior concessa, novatoribus verò aulae aditu interdictum fuit. Ecclesiasticam quoque Curiam reformavit, & Clericos vel ad nuptias, vel ad luxuriam proclives honoribus exutos, ignominiam notavit. In Comitibus Ratisbonæ habitis Lutheranorum cohorti libertatem Augustanæ Confessionis per universum Imperium postulanti Jacobus constantissimè restitit, non ita sibi constantibus Viris Orthodoxis aliis. Tandem ex Rudolphi II. Cæsaris sententia Treviri Archi-Episcopo suo subjecti Sacramentum usque hodie servatum dixere. Quare portis universæ civitatis affixa sunt Ecclesiæ insignia; Politia reformata, Religio confirmata, Academica studia instaurata: atque adeò munere suo functus optimè quievit Jacobus an. 1581. Sed. an. 14.

CV. IOANNES VII, LXXIX. ARCH.
 XXXIV. ELECTOR.

JOannes genere Schönbergius, triplici munere, nimirum in summa æde Præpositi, in urbe Gubernatoris, in Academia

nia Rectoris clarissimus, Mitrà proin tantâ, quanta est Trevirensium, judicatus est dignissimus, Augustæ Vindelicorum Mitrà & Pileo Electorali exornatus. Augustâ domum reversus Gebhardi Truchsesii, Coloniae Archi-Episcopi defectioni sese opposuit medium. Ille verò cum respueret sana consilia, Ernesti Bavariae Ducis surrogationi haud ægrè adstipulatus est, à quo dictum Electorum omnium nomine sacramentum excepit. Stimulante dein Archi-Præsulem Legato Apostolico, producta denovo post annorum 40. intercapedinem Toga Domini, ingenti affluentium numero est exhibita. An. 1591. Bojariae Principes Philippum & Ferdinandum in Canonicorum numerum admissos singulari honore excepit, & præsentes fovit, exemplum Electoris sui pro viribus imitante Magistratu & Academia. Par honor exhibitus est Archiduci Ernesto Belgium petenti. Annis postremis non uno duntaxat vexatus morbo, argumenta multa insignis patientiæ, religionis, & aliarum multarum virtutum ostendit, donec denique Confluentiæ an. 1599. animam multis meritis pretiosam creatori suo reddidit: exta & cor in templum Societatis JESU, cujus author erat, inferri jussit. Sed. an, 18.

SECVLVM XVII.

CVI, LOTHARIVS LXXX. ARCH.
XXXV. ELECTOR.

ANno 1600. Lotharius stemate Metternichius in Sedem Joannis evectus, aulae suae non admodum probatae mores ac ministeria justissimis legibus ante omnia adstrinxit. Sacris dein Exercitiis, ut vocamus, in domo Probationis Soc. JESU, se totum impendit, ut sacrae, quin & profanae militiae se ritè accingeret & Archi-Præsul & Elector. Et hein! anno ejusdem

dem seculi primo Henricus Seinæ Comes Clericum exiit, ut maritum indueret, fidei etiam avitæ factus defertor, qui quòd improlis diem obiisset, de feudo relicto lis gravissima inter Electores quatuor intercessit, vincente demum Lothario. Annis proximis Orthodoxos inter & Heterodoxos Principes nunc Heidelbergæ, nunc Ratisbonæ, nunc aliis in urbibus agitata varia consilia Lotharium celeberrimum reddidère, utpote cujus auctoritate præcipua Confluentiæ, Fuldæ & alibi Catholicorum conventus Protestantium machinis obstiterè, præsertim postquam Confluentiæ Catholicorum Principum fœdus an. 1609. est erectum, *quod Ligam* dixère, & ejusdem Caput Ducem Bavarum elegère, Pontifice ac Cæsare factum probantibus. Discordia etiam inter Rudolphum Imperatorem & fratrem Mathiam gravior, Electori huic multa faceffivit negotia, quæ tandem Rudolphi grandior ætas & mors discussit; Protestantium verò proposita firmavit. Interea tamen dum foris plurima egit Lotharius, domi neglexit nihil, nunc instaurandis & exornandis templis, nunc emendandis moribus, nunc reducendis A catholicis intentus; quam ob rem Clericis suo munere fungentibus & Monachis sese exhibuit beneficentissimum; inter priores numerati è Societate JESU Patres ingentia accepère beneficia ringentibus Hederodoxis. At cum inter tot curas publicas ætas ingravesceret, Administrationis & curarum socium admisit Carolum nepotem, suo & multorum aliorum bono maximo. Dum domi itaque Electorem curat, animæ ad mortis luctam præparandæ suo tempore memor maximè, interea Maximilianus Bavarus Supremus militum Dux, & Joannes Tilius commilito strenuissimus memorabili victoria Christianum Anhaltinum Friderici Palatini, & confœderatorum Ducem prostravère, non minùs rem strenuè agente Spinola Duce, qui Friderico Palatinatum ademit. Verùm inde tempestas major exorta, dum Mansfeldius, Christianus Brunsvicensis, & Fridericus Marchio Durlacensis cum Anglis Batavisque

que Friderico Palatino junguntur, & ad prælia victores provocant probè gnari, Lotharium domi consiliis & missis auxiliis pugnare; unde & hujus ditionibus illatum bellum, & hostes, & amicos accivit Reipublicæ parùm sæpe proficuos. Curis igitur præsertim Martiis, & annis confectum corpus cum traheret annorum 75. jam Elector, animam exquisitis à tenera jam ætate virtutibus exornatam, mors à corpore separavit an. 1623. Sed. an. 24.

CVII. PHILIPPVS CHRISTOPHORVS LXXXI. ARCH.
XXXVI. ELECTOR.

Philippus Christophorus è clara familia de Stötern prognatus, in Episcopum Spiræ jam antea electus, & Camerae Imperialis Judex constitutus, in Archipræsulem & Electorem Trevirorum eligi est promeritus. Exornatus Pallio ab Urbano VIII. Pont. Abbatiam S. Maximini, Abbate ejusdem paulò antè defuncto, in commendam, uti dicunt, admisit, quæ res Cæsare, Rege Hispano, & ejusdem Monasterii Viris Religiosis vehementer repugnantibus, gravissimi dissidii & belli occasio fuit: lis namque post breve temporis intervallum Archiepiscopum inter & Meternichios, item inter eundem Archipræsulem & cives ad tributa varia solvenda coactos orta, in partes maximè adversas dissecuit utrosque: Meternichios enim Canonici plerique, & cives secuti, Hispana præsidia in urbem admisere, negato aditu confœderato militi, quem Elector advocarat. Eodem tempore à tergo hostis gravior Gustavus Suecorum Rex adfuit, qui victo fugatoque prope Lipsiam Tillio per Franconiâ venit, & Moguntiâ expugnatâ Confluentiæ, Coloniae & aliis urbibus paria fata minitatus est. Christophorus igitur hostem metuens, Regem Galliæ auxilia rogavit, dum Metternichii cum sociis ad Cæsarem confugerunt. Præstò

adfuere Gallorum mixta Suecis auxilia, quibus concessa Philippopolis, & arx Ehrenbreitsteiniana, simulque aperta Trevitorum urbs patuit venientibus. Tum vero subditi pro libitu tributa pendere iussi, una cum Canonicis & Viris Religiosis; eorundem aliqui anathematis sententiam condemnati; Metternichii proscripti, & novi in Cathedrali aedem adscripti Canonici; Richellus Cardinalis Gallus Adjutor Archi-Episcopi constitutus est, facta haec omnia reprobantibus Legato Pontificio, Caesare & Viris per Germaniam Principibus: unde Caesareae cohortes Philippopolim, ejectis Gallis improvisò occupant, Hispani vero Duce Embdano concubina nocte Treviros invadunt, Electorem captum in Belgium abripiunt, Metternichii rerum potitis. Luxemburgum usque captivus fuit perductus; Luxemburgò Namurcum, inde Genevam transeundum fuit. Anno 1637. invitatus ad Comitium Ratisbonae celebranda, ubi Donavverdam usque pervenit, Linzium sibi petendum esse intellexit, frustra cum Palatino adversus Ferdinandi III. Imperatoris electionem protestatus. Disponente Pontifice Viennam Austriae Linzium perductus, Pontificio Nuntio custodiendus traditur. Anno demum 1645. pervincente Gallorum Rege Trevirensium Sedi restituitur eo pacto, ut nullam de hostibus vindictam sumeret. Verum eodem anno Turenii Galli copiis adjutus, Hispanos Treviris exigit; Wimarienses sibi juratos amicos in praesidio retinere satagit; Canonicos & ad D. Maximinum Viros Religiosos, Caesare licet vetante persequitur; literas appellationis ergo ad Pontificem mittendas comburit, multa alia parum Pontifici, Caesari & Imperio grata molitur suam in perniciem: urbe namque Canonicis favente, & ad reditum invitante, duo eorundem, nimirum Casparus de Petra, & Cratzius venire cum addicto sibi milite, quo rursus conclusus Archipraesul Christophorus per arbitros pacis leges novas, & Adiutorem sibi alium dari permisit, spe de Cratzio assumendo concepta.

Ve.

Verùm Suffragiis plurium electus Casparus de Petra, & Pontifici & Cæsari placuit. Annos deinde non nisi geminos inter mortales egit Elector an. 1652. post diuturnas morbi molestias extinctus annorum 87. senex, numerans à sui electione an. 29. Mortuo scriptum Epitaphium hoc: *satis est, quiescat anima & cineres: sat multa fecit & passus est. Habeat quietem moriendo, quam vivendo habere non potuit.*

CVIII. CAROLVS CASPARVS LXXXII. ARCH.
XXXVII. ELECTOR.

Familia nobilissima de Leyen, seu Petra germen Carolus Elector, permultos collegit fructus per annos diuturnæ pacis maximè frugiferos. At demum Gallorum Rege Ludovico XIV. & Colonia Electore fœdera neccentibus, Cæsari & Imperii Principibus parùm amica, hanc ob rem urbs Trevirensium à Gallorum exercitu obsessa, expugnata, & ab expugnatoribus propugnaculis novis munita est, monasteris compluribus, inter quæ & S. Maximini nobilissimum fuit, solo æquatis. Anno dein 1675. à Carolo Lotharingio, & Wilhelmo Luneburgico Ducibus supremis victi Galli, severas Deo vindici dedere pœnas: Vignoroyus namque monasteriorum princeps vastator, dum faces subdere cœnobiorum ultimo paravit, à furioso equo in fluvium præcipitatus interiit. Bovillerius inter Gallos supremus Treviris præfectus tormenti globo fœdè laceratus, exspiravit; supremus Gallicani exercitus Dux Crequiùs captus majori vitæ, quàm mortis dolore, vidit suorum vulnera & funera plurima, amissam victoriam, urbem Trevirensium cum Saraburgo suis reddi dominis, triumphante Cæsare. Hoc rerum eventu lætus Elector Casparus, dum multa molitur, ut cuncta bello destructa restituat & instauret, tumulo illatus curas maximas in Successorem transfudit an. 1676. Sed. an. an. 24.

CIX, HVGO LXXXIII. ARCH.
XXXVII. ELECTOR.

JOannes Hugo Caroli Caspari Electoris ex sorore nepos, ex perillustri sanguine de Oresbeck dicto, in Ducatu Juliacensi natus, & ex Adjutore Archipræsul creatus, relictas ab avunculo curas in se suscepit strenuè, quamdiu per pacis otium licuit. At brevi tempore licuisse doloris maximi argumentum erat; anno namque 1684. post expugnatum Luxemburgum, à Gallis illata pertulit mala plurima: ab iisdem prætenso in Treviros Comitum Luxemburgicorum jure urbs hæc Electoralis magna sui parte est destructa, Gallis consilia saniora & quasvis preces eludentibus: unde Electori in arcem Ehrenbreitsteinianam migrandum, & permanendum fuit longo tempore. Extructum in Archiepiscopali solo à Gallis munimentum Treviris adversum nomen Montis Regalis obtinuit, quorumvis subditorum Trevirensium grande terriculum, unde tributa colligi, & vim facile inferri posse noverant. Confluentia etiam à Gallis obsidione tentata, non tamen fuit expugnata. Anno 1697. pax Risvvikiana recreare Electorem unà cum aliis Viris Principibus videri poterat, qua inita mons Regalis destructus, & ditiones Trevericæ à Gallis relictæ, Archipræsuli suo sunt redditæ; verùm an 1700. sine prole Carolo II. Hispanorum Rege mortuo, dum Mars evocavit in arenam & Cæsarem & Gallorum Regem cum fociis, nunquam licuit Treviris esse securis. Bellis igitur perpetuis vexatus Hugo Elector, & curis attritus an. nostri seculi 11, tumulo est illatus, postquam annis 35. parùm quietè sedit.

SECVLVM XVIII.

CX. CAROLVS IOSEPHVS LXXXIV. ARCH. XXXVIII. ELECTOR.

CArolus Josephus ex antiquissimo simulque Regio stemmate Lotharingico natus anno 1680. anno 1693. Equestris Ordinis in Castilia Prior, ut vocant, Magnus creatus, crescentibus annis virtutibus suis multis, & meritis in ætatis flore jam magnis, Episcopus Olmuzii an. 1695. & annis elapsis tribus Osnabrugensis; hujus verò seculi an. 10. Trevis Adjutor confirmatus, an. dein. 11. ibidem Archiepiscopus est constitutus, periculoso sanè tempore, quo inter sacrum solumque, Confœderatas nimirum, & Gallorum copias medius, cum eligeret exemplo majorum & antecessorum, nec non aliis permultis comotus argumentis Germanorum partes, sine sua culpa offensæ dedit locum. Tandem pace Rastadiana firmata, firmam Trevis Sedem figere dum insedit animo, consummatus in brevi multa explevit tempora, Elector omnibus boni ac perfecti Principis excultus donis, & fortè eas ob causas Superis quàm hominibus pretiosior, de quo procul dubio posteris legenda dabunt plura Annales Trevirorum ab iis in lucem edendi authoribus, qui Brovveri & Masenii exempla sequi suis in deliciis numerabunt. Sed. an. 4.

CXI. FRANCISCVS LVDOVICVS LXXXV. ARCH. XXXIX. ELECTOR.

FRanciscus Ludovicus Dux Palatinus Philippi Wilhelmi Electoris filius, è quali & quanto stemmate anno 1664. sit natus, patet orbi universo; quem Domus Neoburgica Capitibus ex utroque sexu partim coronis, partim infulis variè exorna-

T

orna-

ornatis decoravit. Quàm eximiis dotibus, & præclaris meritis tum natura, tum maximè idonei moderatores, tum etiam industria propria Principem à teneris annis excoluerint, si verbis exprimere nolint Historici, viventis modestiâ prohibiti, abundè produnt legitimæ Electiones non pauca, & facta encomiis dignissima. Anno nimirum 1683. Episcopus Breslaviensis electus, in Principem Elvaci Præpositum deligi an. 1694. est promeritus. Eodem anno Episcopus Wormatiensis, & Equitum Teutonicorum Supremus Magister confirmatus, ter felici, si non corona, saltem coronide seculum clausit septimum supra decimum. Nostri hujus seculi Electori Moguntia Adjutor datus elapso deinde lustro unico, Trevirensibus ipse Elector est exoptatus, Archipræsul unâ pluribus par Ecclesiis, & Princeps Principatibus. Hæc aliæve, quoniam in vulgus etiam sunt notissima, non filere, sed paucis aperire calamo consultius fuit. Facta & verba tacere multa alia, suadet ratio & methodus Historica plana atque sincera, quæ mavult taceri vivorum encomia, quàm aut verè adulari, aut ab adulatione remotam non videri.

PRÆ